

Overzicht noodhulp Haïti

Op dinsdag 12 januari 2010 werd Haïti getroffen door een aardbeving van 7.0 op de schaal van Richter. Het epicentrum lag op 15 km ten zuidwesten van de dichtbevolkte hoofdstad Port-au-Prince. Honderdduizenden mensen verloren het leven of raakten gewond en meer dan één miljoen inwoners waren van de één op de andere dag dakloos.

Foto: Kadir van Lohuizen, januari 2010

Update december 2010, Artsen zonder Grenzen

Overzicht noodhulp Artsen zonder Grenzen in Haïti

Hulpactiviteiten, bestedingen en prioriteiten in verband met de aardbeving van 12 januari 2010 en de cholera-epidemie van najaar 2010

22 december 2010

Toen de aardbeving toesloeg, bood Artsen zonder Grenzen bijna 20 jaar onafgebroken medische zorg in Haïti. 800 internationale en Haïtiaanse medewerkers werkten in 3 gezondheidsvoorzieningen in hoofdstad Port-au-Prince. In korte tijd breidde Artsen zonder Grenzen dit uit tot 3.400 hulpverleners in totaal die in 26 ziekenhuizen en klinieken in Port-au-Prince en daarbuiten noodhulp boden.

Vooraf spoedeisende chirurgische zorg

Tijdens de eerste, 3-maanden durende, noodfase behandelden zij 165.000 mensen, deelden zij 28.000 tenten en 85.000 sets met hulpgoederen uit, herstelden zij 10 ziekenhuizen en bouwden zij 4 nieuwe voorzieningen. Artsen zonder Grenzen wijdde een groot deel van haar operationele capaciteit aan het opzetten van spoedeisende zorg voor verwondingen en verloskundige chirurgische zorg. Artsen zonder Grenzen verrichtte de meeste noodoperaties van de in destijds totaal 30 buitenlandse veldhospitalen. Artsen zonder Grenzen chirurgen voerden 5.707 operaties uit. De Cubaanse overheid, die 5 veldhospitalen had gestuurd, voerde in dezelfde periode 3.562 operaties uit. De medische staf van de USNS Comfort, een hospitaalschip van de VS, voerde 800 operaties uit gedurende haar 7-weken durende missie.

Hulpprojecten in en buiten Port-au-Prince

Medio december, terwijl de cholera-epidemie in Haïti in volle omvang woedt, werken er mee dan 4.000 Haïtiaanse medewerkers zij aan zij met 315 internationale hulpverleners van Artsen zonder Grenzen in Haïti. Zij runnen zeven ziekenhuizen waar mensen gratis medische zorg kunnen krijgen en ondersteunen 2 overheidsziekenhuizen in Port-au-Prince (1.000 bedden in totaal). We bieden uitgebreide zorg: spoedeisende, verloskundige, orthopedische zorg, pediatrie geestelijke gezondheidszorg en (psychosociale en medische) hulp aan slachtoffers van seksueel geweld. Buiten de hoofdstad ondersteunt Artsen zonder Grenzen een overheidsziekenhuis in Jacmel en in Léogâne runnen we sinds oktober 2010 een eigen ziekenhuis.

Noodhulp in cijfers

Artsen zonder Grenzen werkt sinds 1991 in Haïti en heeft na de aardbeving in totaal 358.758 mensen behandeld, 16.578 operaties uitgevoerd, 15.105 vrouwen geassisteerd bij de bevalling en 177.212 mensen bijgestaan met geestelijke gezondheidszorg. Teams hebben daarnaast 37.217 sets met hulpgoederen uitgedeeld, 45.940 tenten uitgedeeld, 823 latrines en 277 douches gebouwd. Zij zorgen voor 516.000 liter schoon water per dag. (*Cijfers tot en met 31 oktober 2010*). Artsen zonder Grenzen teams zijn in het hele land actief om de cholera-epidemie te bestrijden. Tot en met 12 december hebben onze teams meer dan 62.000 cholera-patiënten verzorgd in 47 cholera-behandelcentra. De totale behandelcapaciteit voor cholera bestaat uit meer dan 3.200 bedden.

Artsen zonder Grenzen bedankt de miljoenen mensen die meeleefden met de slachtoffers van Haïti. De steunbetuigingen uit de hele wereld waren overweldigend. In totaal mochten wij 104 miljoen euro aan giften ontvangen voor de noodhulp in Haïti.

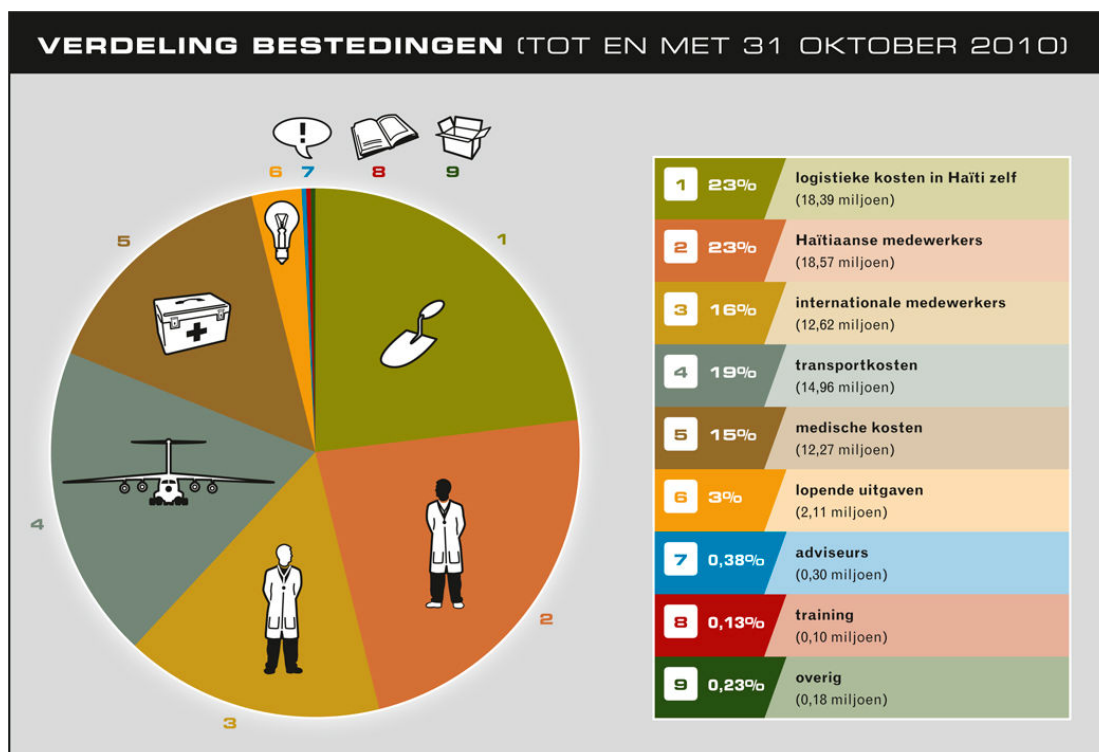
Operationele bestedingen

De vrijgevigheid van het publiek over de hele wereld was overweldigend. In totaal mocht Artsen zonder Grenzen 104 miljoen euro* aan giften ontvangen voor de noodhulp in Haïti. 76% van de totale giften (79,5 miljoen euro) is besteed in de periode van 12 januari tot en met 31 oktober. De verwachting is dat het totaalbedrag van 104 miljoen euro aan het eind van 2010 besteed is aan de noodhulp in verband met de aardbeving (94 miljoen euro) en de cholera-epidemie (10,8 miljoen euro). Voor 2011 verwacht Artsen zonder Grenzen dat er nog eens 7,5 miljoen euro nodig zal zijn om de noodhulp in verband met de cholera-epidemie voort te zetten.

Verdeling operationele bestedingen

Periode: 12 januari – 31 oktober 2010

Categorie	€	Percentage
Internationale medewerkers	12.622.519	16%
Haïtiaanse medewerkers	18.571.604	23%
Lopende uitgaven	2.114.144	3 %
Medische kosten	12.271.641	15%
Logistieke kosten	18.395.034	23%
Trainingkosten	102.269	0,13%
Transportkosten	14.964.735	19%
Adviseurs (o.a. epidemiologen)	305.999	0,38%
Overige kosten	180.674	0,23%
Totaal	79.528.619	

Grote bestedingen naar hulpcategorie

Periode: 12 januari – 31 oktober 2010

Chirurgische en postoperatieve zorg	€ 17,2 miljoen
Verloskundige zorg	€ 10,1 miljoen
Onderdak voor aardbevingsslachtoffers	€ 11,7 miljoen

Bestedingen naar hulpcategorieën

Hulpoperaties van deze grote schaal vereisen een diversiteit aan investeringen. Vanwege de grote mate van verwoesting in en buiten Port-au-Prince, waarbij vele ziekenhuizen en gezondheidsposten werden weggevaagd, is bijna 30% van alle bestedingen tot en met 31 oktober opgegaan in zaken van logistieke aard zoals het herstellen of bouwen van medische voorzieningen en het onderhoud eraan, inclusief water en elektriciteit. Zonder deze investeringen zouden de medische teams niet kunnen opereren en zouden wij de patiënten geen kwalitatieve en uitgebreide zorg kunnen geven. Daarnaast werd 15% besteed aan medicijnen en ander medisch materiaal.

Grote aantallen hulpverleners met essentiële functies en hoeveelheden hulpgoederen moesten naar Haïti overgebracht worden. In de eerste noodfase, 12 januari – 30 april, besloegen transportkosten 25% van de totale bestedingen. Doordat onze hulpcoördinatoren na deze noodfase zowel de bevoorradingsketen als het personeelsmanagement efficiënter wisten te laten verlopen, kwamen de transportkosten over de gehele periode genomen tot en met 31 oktober op 19% van de totale bestedingen.

* Omrekening donaties van de oorspronkelijke munteenheid waarin de donatie is gedaan naar euro's op basis van de gemiddelde koers van de maand waarin de donatie werd gestort.

Overzicht medewerkers en noodhulpactiviteiten in cijfers

	Cijfers op 31 oktober
Internationale medewerkers	260
Haïtiaanse medewerkers	2.844
Operatiezalen	15
Aantal bedden	1.121
Aantal vaste locaties hulpprojecten	12
Aantal mobiele hulpposten	3
Operaties (chirurgie)	16.578
Totaal aantal behandelde patiënten	358.758
• postoperatieve zorg	10.939
• verwondingen als gevolg van geweld	7.110
• overige verwondingen	38.534
• cholera (tot en met 12 december)	62.000
• geestelijke gezondheidszorg incl. psychosociale zorg	177.212
• bevallingen	15.105
• slachtoffers seksueel geweld	696
Aantal sets hulpgoederen uitgedeeld	37.217
Aantal tenten uitgedeeld	45.940
Liters water per dag	516.000
Aantal latrines gebouwd	823
Aantal douches gebouwd	277

Noodhulp cholera-epidemie

Artsen zonder Grenzen heeft hulpprojecten in elk departement van Haïti. Onze medische teams hebben tot en met 12 december meer dan 62.000 mensen voor cholera behandeld in 47 cholerabehandelcentra door het hele land. (Dit staat voor ongeveer 60% van alle behandelde cholera-gevallen.) Artsen zonder Grenzen heeft meer dan 3.200 bedden beschikbaar voor het verplegen van cholera-patiënten; onze teams wisten het sterftecijfer in de behandelcentra onder de 2% te houden. Meer dan 1.000 ton medische en logistieke voorraden zijn het land ingevoerd en meer dan 4.000 Haïtiaanse en 315 internationale medewerkers zijn ingezet voor het bestrijden van de cholera-epidemie. Daarnaast hebben we herhaaldelijk publiekelijk verklaard dat er kritieke tekortkomingen zijn in het implementeren van de algemeen erkende maatregelen om de cholera-epidemie in Haïti terug te dringen.

Artsen zonder Grenzen schat dat we eind 2010 ongeveer 10,8 miljoen euro besteed hebben aan noodhulpactiviteiten in verband met de cholera-epidemie. Nog zo'n 7,5 miljoen euro zal nodig zijn om onze choleraanoodhulp in 2011 voort te zetten.

Prioriteiten hulpprojecten voor 2011

Voor de ramp kon 70 tot 80 procent van de bevolking zich geen medische zorg veroorloven. Meer dan 70 procent leefde van minder dan 1,5 euro per dag.

Daarbij was er, nog voor de aardbeving, al een tekort aan gezondheidszorg in Port-au-Prince. De gezondheidszorg in Haïti bestond uit drie lagen: een eerste laag van ca. 600 gezondheidsposten (met of zonder verpleegafdeling) en 45 gemeenschapsziekenhuizen, een tweede laag van 10 departementale ziekenhuizen en een derde laag bestaande uit 6 universiteitsziekenhuizen, waarvan 5 in Port-au-Prince. Deze gezondheidsvoorzieningen werden gerund of ondersteund door verschillende partijen: de overheid, particuliere aanbieders en niet-gouvernementele organisaties (ngo's), al dan niet in samenwerking met het ministerie van Volksgezondheid.

Hoewel de jaarlijkse bestedingen aan gezondheidszorg per hoofd van de bevolking meer dan € 45,50 bedragen, en een veelvoud aan internationale organisaties, samenwerkingsverbanden en hulporganisaties direct betrokken zijn in het bieden van gezondheidszorg en preventie, heeft zo'n 75% van de bevolking nog steeds onvoldoende tot geen toegang tot gezondheidszorg omdat zij de tarieven die privé-instellingen, overheidsvoorzieningen en particuliere not-for-profitinstanties rekenen niet kunnen betalen.

De aardbeving maakte het gat in de gezondheidszorg nog groter. Meer dan 60% van de ziekenhuizen in de getroffen gebieden is of ernstig beschadigd geraakt of totaal verwoest. De hoofdkantoren van het ministerie van Volksgezondheid en het merendeel van hun middelen zijn ook compleet weggevaagd.

Inmiddels is het bijna 12 maanden na de aardbeving en is er nog steeds een groot gat in de gezondheidszorgvoorziening in hoofdstad Port-au-Prince. Artsen zonder Grenzen heeft voor 2011 voor haar hulpprojecten een budget gepland van 46 miljoen euro voor het runnen van een netwerk van 6 eigen ziekenhuizen (bij elkaar een capaciteit van 1.000 bedden) in Port-au-Prince; ondersteuning aan twee overheidsziekenhuizen in Port-au-Prince voortzetten en het runnen van een ziekenhuis in de plaats Léogâne (120 bedden). De teams bieden uitgebreide gratis medische zorg: spoedeisende, verloskundige, orthopedische zorg, pediatrie, geestelijke gezondheidszorg en (psychosociale en medische) hulp aan slachtoffers van seksueel geweld. Daarnaast willen we een stichting opzetten die, in samenwerking met het ministerie van Volkgezondheid een ziekenhuis runt waarbij de zorg (deels) gratis is. Zo'n 7,5 miljoen euro is daarnaast geraamd voor het voortzetten van de noodhulp in verband met de cholera-epidemie in 2011.

Naast deze activiteiten zal Artsen zonder Grenzen standby staan om hulp te bieden als er zich nieuwe noodsituaties voordoen, net zoals in de andere bijna 70 landen waar het internationale netwerk van Artsen zonder Grenzen hulp verleent.

Artsen zonder Grenzen hulpactiviteiten per hulpproject

In Port-au-Prince

Bicentenaire ziekenhuis

- biedt algemene en spoedeisende zorg (80 bedden)
- gesitueerd in een gebied met 5 daklozenkampen
- spoedeisende (verloskundige) zorg, geestelijke gezondheidszorg, ambulancedienst, kindergeneeskunde, verpleegafdeling, radiologie, noodchirurgie (47% van alle gevallen zijn geweldgerelateerd)
- cholera-behandelcentrum met 250 bedden (indien nodig uit te breiden naar 400).

Carrefour orthopedisch en traumaziekenhuis

- orthopedische chirurgie (inclusief externe en interne fixatie), huidtransplantaties en spierflapreconstructies
- postoperatieve en revalidatiezorg (zoals protheses, in samenwerking met Handicap International)
- psychologische zorg voor zowel patiënten als hun familie
- gemiddeld 390 patiënten per week voor kleine en grote chirurgische ingrepen
- eind oktober werden alle orthopedische patiënten naar andere Artsen zonder Grenzen ziekenhuizen overgebracht om het gebouw als cholera-behandelcentrum in te richten met een behandelcapaciteit van 130 bedden.

Carrefour Feuille, Tapis Rouge

- volgen van ontwikkelingen van cholera-epidemie
- 2 mobiele hulpposten voor daklozenkamp Tapis Rouge (14.000 inwoners) en Campêche (5.000 inwoners)
- poliklinische consulten, zwangerschapsbegeleiding, postnatale zorg, geboorteregeling, psychologische zorg, ambulancedienst.

Centre Hospitalier, Sainte-Catherine de Labouré (Choscal) in Cité Soleil

- overheidsziekenhuis met 100 bedden, algemeen ziekenhuis met 2 operatiezalen
- Artsen zonder Grenzen medewerkers bemannen de afdelingen spoedeisende hulp, verloskunde, interne geneeskunde, pediatrie en runnen alle logistiek om het ziekenhuis draaiende te houden
- psychologische zorg
- cholera-centrum van 80 bedden, ambulancedienst naar cholera-behandelcentrum in Sarthe.

Delmas 33

- ziekenhuis voor spoedeisende verloskunde ter vervanging van het Maternité Solidarité ziekenhuis dat tijdens de aardbeving was ingestort
- in maart gestart met constructie van ziekenhuisgebouw dat opgebouwd is uit containers (beter bestand tegen aardbevingen) in de wijk Delmas 33
- in november tijdelijk ingericht als cholera-behandelcentrum (130 bedden, uit te breiden naar 200 indien nodig)
- spoedeisende verloskundige zorg tijdelijk voortgezet in het overheidsziekenhuis Isaïe Jeanty.

Port-au-Prince algemeen ziekenhuis

- ondersteuning overheidsziekenhuis met cholerabehandelunit van 40 bedden (per dag komen er 100 cholera-patiënten binnen).

Kamp Grace pediatrisch ziekenhuis

- ziekenhuis in het Grace daklozenkamp (10.000 families) in Carrefour (een voorstad van Port-au-Prince), geopend eind mei
- spoedeisende hulpafdeling, verpleegafdeling, ondervoedingsafdeling
- cholera-isolatie-unit met 10-15 bedden voor kinderen onder de 2 jaar.

Kamp Grace polikliniek

- ondersteuning sinds eind januari, gemiddeld 230 patiënten per dag; 120 vrouwen per week voor zwangerschapsbegeleiding
- Shekina gezondheidspost met 10 bedden, zwangerschapsbegeleiding en hulp aan slachtoffers van seksueel geweld.

Hôpital de la Paix

- cholerabehandelcentrum 30-40 bedden in wijk Delmas.

Isaïe Jeanty/Chancerelle, spoedeisend verloskundig ziekenhuis

- ondersteuning overheidsziekenhuis sinds maart (85 bedden)
- kraamzorg, neonatale en spoedeisende verloskundige zorg, 6 kraambedden, zwangerschapsbegeleiding, postnatale zorg, bloedbank en psychosociale zorg,
- training van artsen
- 1.340 bevallingen in september 2010, waarvan 14% via een keizersnede
- cholera-isolatie-afdeling voor zwangere vrouwen (10 bedden) – cholera kan bij zwangere vrouwen leiden tot een spontane abortus.

Martissant 25

- centrum voor spoedeisende hulp en stabilisatie (40 bedden), sinds 2006
- gemiddeld 70 poliklinische consulten per dag
- medische & psychologische hulp aan slachtoffers van seksueel geweld
- pediatrie, interne geneeskunde en moeder-en-kindzorg
- cholerabehandelunit met 100 bedden.

Saint-Louis ziekenhuis/Delmas 31

- opblaasbaar tentenziekenhuis met 3 operatiezalen waarvan één voor brandwonden, een modulair ziekenhuis zal dit ziekenhuis in de toekomst vervangen.
- ter vervanging van traumaziekenhuis La Trinité dat tijdens de aardbeving verwoest werd
- medische en chirurgische vervolgzorg, fysiotherapie en psychologische zorg
- 10.000 spoedeisende zorg-/chirurgische consulten van januari – oktober, 25.000 poliklinische consulten
- cholerabehandelunit van 7 bedden

Sarthe

- ziekenhuis sinds februari in een omgebouwde frisdrankfabriek in de wijk Sarthe
- 300 bedden voor patiënten die wondverzorging en meer gespecialiseerde orthopedische of reconstructieve chirurgie nodig hebben

- fysiotherapeuten van Handicap International werken samen met Artsen zonder Grenzen staf voor revalidatie en protheseaanpassing van patiënten
- geestelijke gezondheidszorg, polikliniek (sinds april)
- cholerabehandelunit van 150 bedden en cholerabehandelcentrum van 430 bedden.

Tabarre

- nog te openen ziekenhuis voor noodchirurgie (gepland voor half 2011) met 114 bedden, opgebouwd uit containers
- traumazorg, orthopedische en interne geneeskunde, spoedeisende kindergeneeskunde, revalidatiezorg.

Buiten Port-au-Prince

Bassin Blue/Gros Morne

- behandeling cholerapatiënten in samenwerking met Cubaanse artsen

Cap Haïtien

- cholerabehandelcentrum met 600 bedden in een gymnasium
- tweede cholerabehandelcentrum in Quartier Morand aan overkant van de rivier (120 – 200 bedden)
- cholerabehandelunit in Fort St-Michel (50 – 150 bedden)
- ORS-distributiepunt in Vertière met stabilisatie-unit van 20 bedden en ambulancedienst voor ernstige choloragevallen
- ondersteuning ORS-distributiepunt en cholerabehandelunit (20 bedden) in Baho.

Dessalines – Artibonite-regio

- cholerabehandelcentrum met 150 bedden
- ORS-distributiepunten en cholerabehandelunits in gebieden rondom Dessalines en Saint-Marc waar nodig.

Gonaïves

- cholerabehandelcentrum met 120 bedden.

Grande Rivière du Nord

- cholerabehandelunit met 20 bedden.

Jacmel

- ondersteuning Saint-Michel overheidsziekenhuis met specialistische zorg: chirurgie, post-operatieve, pediatrie, verloskundige zorg, laboratorium en radiologie
- tot eind januari 2011
- meer dan 50% van interne geneeskundige patiënten betreft chronische ziekten als hiv/aids, diabetes, tumoren en hart- en vaatziekten. 50% van de pediatrie patiënten betreft vroeggeboren baby's
- cholerabehandelunit met 40-50 bedden.

Jérémie

- behandelen van zeer ernstige cholerapatiënten in cholerabehandelcentrum dat door Dokters van de Wereld gerund wordt.

Les Cayes

- ondersteuning cholerabehandelcentrum van 25 bedden.

Léogâne

- veldhospitaal van tenten tot en met eind oktober, daarna containerziekenhuis
- spoedeisende hulp, verloskundige zorg, moeder-en-kindzorg, algemene chirurgie, pediatrie, neonatale zorg, fysiotherapie, geestelijke gezondheidszorg, laboratorium
- 80% van de spoedeisende gevallen betreft verloskundige gevallen
- cholerabehandelcentrum met 150 bedden.

Limbé

- ziekenhuis met 50 bedden en cholerabehandelunit met 200 bedden in Saint-Jean
- daarnaast nog eens 3 cholerabehandelunits (totaal 200 bedden)
- ORS-distributiepunt met cholerabehandelunit (20 bedden).

Saint-Marc – Artibonite-regio

- cholerabehandelcentrum met 350 bedden, meer dan 8.591 patiënten behandeld tot 12 december.

Petite Rivière – Artibonite-regio

- cholerabehandelcentrum met 150 bedden
- hulp in samenwerking met overheid en hulorganisatie Partners in Health in overheidsziekenhuis

Plaisance

- cholerabehandelunit 40 – 50 bedden
- ondersteuning ziekenhuis in Pilate met training, voorraden en staf
- cholerebehandelunit in Gobert (10 bedden).

Port de Paix

- cholerabehandelcentrum met 100 bedden.

Afgesloten/overgedragen

- mobiele hulppost in Aviation Camp met 45.000 inwoners van mei-medio november: basisgezondheidszorg zwangerschapsbegeleiding, psychosociale hulp
- polikliniek en kraamkliniek in Petionville Golf Club overgedragen aan andere hulporganisatie, eind september
- polikliniek in centraal gelegen Champs de Mars & ministerie van Toerisme, eind september gesloten.
- Mickey kinderdagverblijf: postoperatieve en reproductieve zorg, afgesloten eind april
- Promesse: 50 bedden, afgesloten eind mei
- Saint-Louis/Delmas 31: naast het medische werk in het opblaasbare tentenhospitaal, hulp aan slachtoffers van seksueel geweld van mei – medio september; mensen worden nu doorverwezen naar andere Artsen zonder Grenzen ziekenhuizen.